

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Marosvásárhelyi Kar

**Vezetői program
az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék (ANyT) tanszékvezetői
tisztségének betöltésére**

Dr. Fazakas Noémi, egyetemi adjunktus

Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

Bevezetés, előzmények

Az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék munkájában 2010 óta veszek részt, 2012 óta a Sapientia EMTE főállású oktatójaként. 2016-ban a Tanszéki Tanács tagjává választottak. 2018 óta az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék vezetőjeként képviseltem a tanszéket. A többi tanszéki kollégához hasonlóan aktívan részt vettem a fordító és tolmács szak 2014-es akkreditációjának előkészítésében és lebonyolításában, a 2019-es akkreditációs munkálatokat pedig már én vezetem. Az akkreditációra a vezetői pályázat benyújtásáig még nem került sor, pályázatom egyik oka és célja ennek az akkreditációs folyamatnak a lezárása. A Kari Tanács, a kari Tudományos Kutatás Bizottság, illetve a Tudományos Diákköri Tanács (TDT) Bizottság tagjaként betekintést kaptam a kar működésébe, a kari szintű tudományos kutatásszervezés, illetve a tehetséggondozás területére. Tanszékvezetői pályázatomban négy fő témakörre kívánok kitérni, ezek az oktatási tevékenység, a kutatási tevékenység, a szakmai együttműködések, illetve a tanszéki kommunikáció.

Oktatási tevékenység

Az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék a 2014-ben akkreditált fordító és tolmács alapképzés, valamint a karon folyó idegennyelv-oktatás feladatait látja el. A tanszéken jelenleg 12 főállású oktató dolgozik (1 professzor, 3 docens és 8 adjunktus), akik mindannyian rendelkeznek doktori (PhD) fokozattal. Az új ARACIS-szabványoknak megfelelően a 2017/2018-as tanévtől megváltozott a fordító és tolmács szak tanterve: az eddigi magyar–angol, magyar–német és magyar–román csoportok helyett magyar–angol–román, illetve magyar–német–román csoportot indítottunk. Ez az álláskeret teljes átdolgozásához is vezetett, amit elődöm, dr. Imre Attila docens úr le is bonyolított, a tantervet pedig az elmúlt 2 évben pedig az oktatási tapasztalatok alapján igyekeztünk tovább optimalizálni. A következő ciklusban ezt a munkát folytatni szeretném, hiszen azzal, hogy egy évfolyam már az új tantervet vitte végig, nyilvánvalóvá váltak olyan lehetőségek, amik segítségével egyre inkább a szakmai és piaci igények szerint tudjuk alakítani a képzést.

Fontosnak tartom azt, hogy az oktatók a saját kutatási területükhöz legközelebb álló tantárgyakat tanítsák, és hogy ez a jövőbeni álláshirdetések esetében is elsődleges szempont legyen. Az oktatási segédanyagok elkészítésében fontos a tanított tárgyak állandósága, hiszen ez biztosítja annak a lehetőségét, hogy az oktatók minőségi oktatási anyagokat, egyetemi jegyzeteket készítsenek. Ez a tanszékvezetői program egyik kiemelt fontosságú kérdése.

Meglátásom szerint a tanszék megérett egy magiszteri képzés elindítására. A fordító és tolmács szakon 2011 óta megközelítőleg 200 hallgató államvizsgázott sikeresen. A továbbtanuló diákok jellemzően a BBTE és a Marosvásárhelyi „George Emil Palade” Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem valamely bölcsészeti magiszteri képzését választották, de

voltak olyanok is, akik a Csíkszeredai Karon működő kommunikáció vagy fordító és tolmács magiszteri képzésen folytatták tanulmányaikat. Volt hallgatóink több ízben jelezték, hogy a marosvásárhelyi helyszínen szeretnének továbbtanulni. A vezetői program részét képezi egy olyan magiszteri program körvonalazása és elindítása, amely lehetőséget biztosítana a végzett hallgatóknak a Marosvásárhelyi Karon való maradásra, a szakosodásra, de közvetetten a Tanárképző Intézet második fokozatának a működésére is, ami a tanári szakmát választó hallgatóink szempontjából is igen fontos. Ehhez szorosan kapcsolódik az intézményfejlesztés kérdése is, hosszú távon egy doktori iskola beindítása.

Ezzel kapcsolatosan a legnagyobb kihívást a tanszéki munkaerőhiány jelenti: a vezetői pályázat másik fontos része a tanszéképítés, azoknak a potenciális főállású oktatóknak (lehetőség szerint fiatal tanársegédeknek) a megkeresése, akik a fordító és tolmács szakon, illetve a kari idegennyelv-oktatásban az elvárásoknak megfelelően részt tudnak vállalni. Bár az egyik főállású kollégánk úgy döntött, hogy egy másik intézményben tanít tovább, az idei tanévtől két olyan fiatal óraadós oktatót sikerült bevonni a képzésbe, akikre a jövőben főállásban is számítunk.

Meggyőződésem, hogy az intézményfejlesztés, a magiszteri, doktori képzés hosszú távon a tanszék építését és a tehetséggondozást is szolgálja. Ennek érdekében szerencsésnek tartom, hogy minél több tanszéki tag habilitáljon.

Fontos ugyanakkor a többi tanszéken jól működő szakkollégiumi rendszer beindítása a fordító és tolmács szakon. Meglátásom szerint a tehetséggondozás az egyetemi oktatási tevékenység egyik alappillére. A tehetséggondozásnak meg kell találni azt a keretét, amelyben mind a hallgató, mind a hallgatókkal foglalkozó oktató méltányosnak érzi a munkáját, ezért elengedhetetlen azoknak az anyagi forrásoknak, pályázási lehetőségeknek a felkutatása, amelyek biztosítanak a szakkollégiumba felvételt nyert hallgatók ösztöndíjban való részesítését, az oktatók idejének, munkájának a díjazását. A szakkollégium a tudományos diákköri munkának is keretet biztosíthat, ahol minőségi kutatás folyik, magas színvonalú TDK-dolgozatok, illetve szakdolgozatok készülnek. Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy a legtehetségesebb diákokat az oktatók bevonják saját kutatásaikba, közösen publikáljanak velük, illetve biztosítsák számukra azt a szakmai támogatást, amelynek segítségével azok megtalálhatják az érdeklődésüknek leginkább megfelelő kutatási területet.

A tehetséggondozás másik fontos eleme a fordító és tolmács szak hallgatóinak a nemzetközi ösztöndíjprogramokban való minél nagyobb számú részvétele (Erasmus, Makovecz Hallgatói Ösztöndíjprogram, dániai nyári egyetem stb.), amire minden tanszéki oktatónak biztatnia kell a diákokat.

Kutatási tevékenység

A tanszéken dolgozó oktatók jelentős egyéni kutatási eredményeket értek el, számos országos és nemzetközi konferencián vettek részt. A tanszék tagjainak kutatási területei szerteágazók, és bár jelentős részük az alkalmazott nyelvészet körébe tartozik (fordítástudomány, tolmácsoláskutatás, terminológiai és lexikográfiai kutatások, szótárírás, szaknyelvi kutatások, nyelvoktatás, anyanyelvoktatás, szociolingvisztikai kutatások, az audiovizuális média követéses vizsgálata stb.), szükségesnek látom a tanszéki kutatási stratégia tisztázását, illetve a tanszéken belüli kutatói közösségek kialakítását. Meggyőződésem, hogy a tanszék összetételéből, potenciáljából adódóan a kutatói közösség vezető szerepet tölthet be az alkalmazott nyelvészet területén, elsősorban erdélyi vonatkozásban.

A tudományos tevékenységet tekintve elmondható, hogy a tanszéki tagok leginkább a helyi, országos tudományos életben vesznek részt, a magyarországgal néhányan szoros szakmai kapcsolatokat tartanak fenn, a tágabb értelemben vett külföldiben azonban kevésbé vagyunk jelen. A nemzetközi szintű publikációkból (adatbázisokban jegyzett folyóiratokban megjelent cikkekből) egyelőre kevés van, bár az elmúlt két évben több ilyen publikáció is született. Ezt a helyzetet javítja az Acta Universitatis Sapientiae számos nemzetközi adatbázisban jegyzett Philologica sorozata, amelyben a legtöbb tanszéki tag publikált és publikál, azonban meglátásom szerint meg kell keresni a nemzetközi jelenlét egyéb formáit is. Ezt segítheti az európai és nem európai országokban szervezett konferenciákon és képzéseken való részvétel, illetve a nemzetközi adatbázisokban jegyzett lapokban való publikálás. Ez mind a szakmai kapcsolatok kiépítése, mind pedig a szakmai fejlődés szempontjából is jelentős, éppen ezért elengedhetetlennek tartom a kar által is megszabott konferencialátogatási és publikációs kötelezettségek maradéktalan teljesítését.

Kiemelt jelentőségű ugyanakkor a tanszéki konferencia (a TRANS-LINGUISTICA) rendszeres megszervezése, nemzetközi népszerűsítése, de a konferencia szakmai színvonalának emelése is az előadások megszűrése által. Fontosnak tartom ugyanakkor a külföldi (elsősorban magyarországi) nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti intézetekkel, tanszékekkel való közreműködést a konferencia, konferenciák megszervezésében. Meglátásom szerint az elmúlt években ebben a tekintetben a tanszéki közösség jó úton indult el. Az idei évben kialakult világtárványra való tekintettel fontos figyelembe venni az online konferenciaszervezés lehetőségét is.

A tanszéki tagok kutatási pályázatainak közé eddig leginkább az intézményi pályázatok (KPI), a Magyar Tudományos Akadémia Domus Hungarica programja által biztosított lehetőségek, POSDRU-s posztdoktori pályázatok, illetve a Communitas Alapítvány pályázatai sorolhatók, amelyeket a tanszéki tagok jelentős számban nyertek el. Egy-két kivétellel azonban nem jellemzők

a csoportos kutatások, az ilyen jellegű pályázásnak nincsen hagyománya. Ennek előfeltétele a tanszéki kutatói közösségek megszervezése, illetve azoknak a partnerintézményekben működő kutatói közösségekkel való összekapcsolása a sikeres nemzetközi kutatási pályázatok elnyerése érdekében. Az elmúlt években a csoportos szakmai tevékenységek kialakulásának lehettünk tanúi, aminek eredménye több referenciaértékű szakmunka. Ennek a hagyományát véleményem szerint ki kell alakítani a tanszéken belül.

Szakmai együttműködések

A tanszék megalakulása óta szoros szakmai együttműködési kapcsolatokat épített ki mind a romániai felsőoktatási intézményekkel, mind külföldi egyetemekkel, kutatóintézetekkel. A tanszék kiemelt szakmai partnere a BBTE Bölcsészettudományi Karán működő Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék, a nagyváradi Partium Keresztény Egyetem, a brassói Transilvania Egyetem, de a Marosvásárhelyi „George Emil Palade” Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemmel, az ELTE Bölcsészettudományi Karával, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karával is jelentős szakmai kapcsolatokat ápolunk. Fontosnak tartom az esetenként informális együttműködéseknek a hivatalossá tételét, az ilyen jellegű egyezmények, szerződések aláírását minél több hazai és külföldi egyetemmel. Meglátásom szerint kiemelt fontosságú az intézményi kereteken belüli szakmai kapcsolatok megerősítése elsősorban a Csíkszeredai Karon működő Humántudományi Tanszékkel. Ez az intézményfejlesztés szempontjából is elengedhetetlen.

A fordító és tolmács szak jövője, az egyre jobb képességű hallgatók bevonása érdekében az erdélyi magyar középiskolákkal való együttműködés is rendkívül fontos. Mind az egyetem, mind a szak presztízsét emeli a középiskolásokat megcélzó tevékenységek, versenyek szervezése, ennek példája a már három alkalommal megrendezett fordítói verseny, amelyen számos marosvásárhelyi középiskolás is részt vett. A nyílt napokon való aktív részvétel is a hallgatói utánpótlást biztosítja, éppen ezért a szak népszerűsítésében a tanszék tagjainak nagyon fontos részt venniük.

Az elmúlt években számos erdélyi, elsősorban marosvásárhelyi intézménnyel (pl. Marosvásárhelyi Nemzeti Színházzal, több helyi rádió és napilap szerkesztőségével, könyvtárakkal), fordítóirodával, céggel írtunk alá együttműködési szerződést a hallgatók szakmai gyakorlata lebonyolításának céljából, ezt az elkövetkező években folytatni kell, ugyanakkor ott dolgozó szakemberek a tanszék meghívására olyan tevékenységeket vagy akár továbbképzéseket is szervezhetnek, amelyek a hallgatóink munkapiaci elhelyezkedését segítenék.

Tanszéki és intézményi kommunikáció

Meglátásom szerint a tanszéki és intézményi kommunikáció optimalizálása kiemelt fontosságú minden szak, tanszék, tanszéki csoport esetében. Az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszéken ennek jó hagyománya van. Fontos fenntartani az átláthatóságot mind a tanszéken belül, mind az intézményi struktúrát tekintve, a közös döntéshozatal és a csapatmunka megerősítését minden tekintetben. Igen fontosnak tartom a tanszéken belüli emberi és szakmai kapcsolatok elmélyítését, egy igazi munkaközösséggé való formálódást. A hatékony kommunikáció nemcsak az adminisztratív feladatokra vonatkozik, hanem a szakmai eredmények egymással való megosztását is jelenti (frissen megjelent publikációk eljuttatása a tanszéki kollégáknak, konferenciáról való beszámoló stb.). Fontos ugyanakkor, hogy a tanszék az intézmény többi, mind oktatási, mind adminisztratív egységével szoros együttműködésben legyen, és a kommunikációt a lehető leggördülékenyebbé kell tenni.

Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy a tanszék minden oktatója a közösség értékes tagjának érezze magát, és hogy a felmerülő problémákkal bátran forduljon a tanszékvezetőhöz és a tanszék többi tagjához. A fenti célkitűzéseknek, a tanszéki közép- és hosszú távú terveknek a megvalósításában elengedhetetlen a csapatmunka, az egymás tisztelete és segítése, az egyenesség, a szakmai alázat, a tudás tisztelete, valamint az állandó fejlődés iránti igény. Tanszékvezetőként ezeket az értékeket kívánom továbbra is képviselni.

Marosvásárhely

2020. szeptember 21.

dr. Fazakas Noémi, egyetemi adjunktus

Szakmai önéletrajz

Személyes adatok:

Családnév/ keresztnév: Fazakas Noémi

E-mail: galfnoemi@gmail.com, fazakasnoemi@ms.sapientia.ro

Jelenlegi munkahely: egyetemi adjunktus
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Marosvásárhelyi Kar
Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

Egyetemi és posztgraduális tanulmányok

2014–2015: posztdoktori képzés, Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár

2005–2009: doktori képzés, Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár, Hungarológiai Doktori Iskola – bölcsészettudományok doktora (*summa cum laude*). Témavezető: dr. Péntek János

2003–2004: magiszteri képzés, Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár, Bölcsészettudományi Kar, szakterület: Ír kulturális tanulmányok (Irish Studies – angol nyelven)

1999–2003: alapképzés, Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár, Bölcsészettudományi Kar, angol nyelv és irodalom – magyar nyelv és irodalom szak

Szakmai tapasztalat

2018–jelen: tanszékvezető, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

2012–jelen: főállású egyetemi adjunktus a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kara Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékén

2010–2012: óraadó oktató a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kara Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékén

2005–2012: óraadó oktató Babeş–Bolyai Tudományegyetemen (angol mint idegen nyelv tárgy oktatása a Pszichológia és Neveléstudományi, a Földrajztudományi, valamint a Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Karon)

2005–2011: óraadó oktató a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán, a Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszéken

2003–2005: címzetes angoltanár, Ioan Lupuş Általános Iskola, Kolozsvár

Egyéb tevékenység

2015–2016 társult tudományos munkatárs, ELTE BTK

2014–jelen: a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara Tudományos Diákköri Tanácsának tagja

2014–jelen: a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara Kari Tanácsának tagja

2013–jelen: a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara Tudományos Kutatási Bizottságának tagja

2012–jelen: nyelvvizsgabiztos, European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages, ECL-vizsgáztatói bizonyítvány, RO-EN/HU-166

2008–2009: referens, Kolozsvári Akadémiai Bizottság, Magyar Tudományos Akadémia

2007–jelen: hivatalos fordító és tolmács

2005–jelen: a Szabó T. Attila Nyelvi Intézet külső munkatársa

Ismert idegen nyelvek:

Magyar nyelv: anyanyelv

Román nyelv: felsőfok

Angol nyelv: felsőfok

Német nyelv: alacsony

Oktatott tárgyak

Bevezetés a szociolingvisztikába

Kutatásmódszertan

Bevezetés a fordítás elméletébe és gyakorlatába

A tolmácsolás elmélete és gyakorlata

Kutatási terület: szociolingvisztika, fordítástudomány, nyelvi jogok, nyelvi revitalizáció, nyelvészeti antropológia, élőnyelvi kutatások, számítógépes dialektológia

Tudományos és társasági tagságok

A Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagja

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság Nyelvtudományi Szakbizottságának tagja

Az American Hungarian Educators Association tagja

A TERMINI Kutatóhálózat tagja

A Nyelvészeti Etnográfiai Kutatóhálózat tagja

2020. szeptember 21.